

Тема: СТРАХУВАННЯ. СТРАХОВИЙ РИНОК

1. Сутність, класифікація та принципи страхування.
2. Галузі страхування.
3. Страховий ринок.

Страхування – це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів.

Страховання є часткою фінансової системи, що виконує в суспільстві низку **соціально-економічних функцій**:

1. Захисна.

2. Розподільна.

3. Інвестиційна

4. Попереджувальна.

5. Міжнародна.

За спеціалізацією страховика загальноприйнятим у світовій практиці є поділ страхування на страхування життя та загальні види страхування. З цієї точки зору всі страхові компанії можна поділити на дві великі групи:

- **страхові компанії, які здійснюють страхування життя;**
- **страхові компанії, які здійснюють страхування інше, ніж страхування життя (ризикове страхування або загальні види страхування).**

На основі класифікації страхування за об'єктами, на які спрямовано страховий захист, виділяють галузі страхування.

Об'єктами страхування можуть бути майнові інтереси, що не суперечать законодавству України, пов'язані:

- з життям, здоров'ям, працездатністю та додатковою пенсією страхувальника або застрахованої особи (**особисте страхування**);
- з володінням, користуванням і розпорядженням майном (**майнове страхування**);
- з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди особі або її майну, а також шкоди, заподіяної юридичній особі (**страхування відповідальності**).

Найважливіша класифікаційна ознака у страхуванні –
за формою проведення.

За цією ознакою страхування поділяється на
добровільне та обов'язкове.

Основні принципи страхування:

- майновий інтерес;
- найвищий ступінь довіри сторін;
- причинно-наслідковий зв'язок;
- виплата відшкодування у розмірі реального збитку;
- суброгація.

СТРАХОВИЙ РИНОК

- система економічних відносин, які становлять сферу діяльності страховиків і перестраховиків у певній країні, групі країн або міжнародному масштабі щодо здійснення відповідних страхових послуг страхувальникам – продажу специфічного товару – «страхового захисту»
- система фінансово-економічних відносин, де об'єктом купівлі-продажу виступає страхова послуга, формуються попит і пропозиція на неї

Рис. Структура страхового ринку

Фінансові відносини, які виникають між учасниками страхового ринку

Учасники	Зміст відносин
1. Засновники страхової компанії	У процесі формування статутного капіталу страховика
2. Страхова організація та її засновники (акціонери)	З приводу випуску та розміщення акцій страховика, формування резервного фонду акціонерного товариства, розподілу прибутку, виплати дивідендів за акціями
3. Страховики і страхувальники	З приводу надання страхового захисту. При цьому страховик отримує джерела формування фінансових ресурсів для гарантованого виконання своїх страхових зобов'язань і, крім того, джерела дешевого інвестиційного капіталу

4) Страховики та суб'єкти інфраструктури страхового бізнесу (страхові агенти, брокери, консалтингові фірми та ін.	Їх поява свідчить про розширення страхової діяльності
5) Страховики	З приводу перестраховування та підвищення фінансової надійності
6) Страховики і об'єднання страховиків	Члени об'єднань формують спільні фонди (резерви), які допомагають їм у вирішенні проблем страхування тих ризиків, для яких утворюються такі об'єднання
7) Страховики та їхні відокремлені підрозділи (філії та представництвам	З приводу фінансування витрат, розподілу та використання прибутку, співстрахування та перестраховування в межах однієї компанії деяких ризиків, формування страхових резервів та їх розміщення тощо

8) Страхова компанія та її персонал	З приводу розподілу та використання прибутку, випуску і розміщення цінних паперів, що емітуються страховою компанією, виплати дивідендів за акціями тощо
9) страховики та інші суб'єкти господарювання	З приводу участі страховиків у їхньому капіталі, надання фінансової допомоги, розрахунків за штрафними санкціями тощо;
10) Страхові організації та оператори фінансового ринку	В процесі інвестиційної та фінансової діяльності страховиків та з приводу інвестування та розміщення тимчасово вільних власних і залучених коштів страхових організацій
11) Страхові організації і афілійовані структури, а також страховики та інші учасники фінансово-промислових груп, холдингів, концернів, корпорацій	Ця група фінансових відносин пов'язана із внутрішньокорпоративним перерозподілом грошових коштів з метою розвитку бізнесу, фінансування спільних проектів, оптимізації оподаткування, захисту від недобросовісних поглинань та захоплень тощо
12) Страховик і держава	З приводу сплати податків до бюджету, цільових внесків на соціальне страхування до відповідних фондів загальнодержавного обов'язкового соціального страхування, застосування штрафних санкцій тощо.